

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Q[uo]d hæc duo, fides q[ue] i[n] parabolis i[n]struit, & spes q[ue] in
eccl[es]iaste roborat[ur], operent[ur] p[er] tertiu[m]. f. per charitate[m],
quæ in canticis loquit[ur].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

mo fit uanitas. Hinc idē alibi dicit: Veruntū uniuersa uanitas, omnis homo uiuens. Statimq; duobus hoc ipsum uersiculis astruit, quod hic explicatur longiori disputatione cōcionato ris. Veruntamen (inquit) in imagine pertransit homo, sed & frustra conturbatur. Thesaurizat & ignorat cui cōgregabit ea. Plane idem sensus ē in plurimis horū quæ hic dicit, ad dens etiam hæc. Rursus detestatus sum, omnem industriam meam et q̄ sub sole studio sissime laboraui, habiturus hæredem post me, quem ignoro utrum sapiens an stultus sit fu turus, et dominabitur in laboribus meis quibus defudaui et sollicitus fui. Et est quicquam tam uanum?

¶ Beo quod ait, deum time et mandata eius obserua, hoc est enim omnis homo, et quod absq; timore dei, omnis homo uiuens sit uanitas. Ca. XII.

Pro intentione libri huius Ecclesiastes, ad hoc breuiter dicendum, quod in solo fit deo sperandum, quoniam satis dictum arbitramur pro eo, neq; quod in homi ne neq; in alia creatura sperandum sit. In plerisq; Psalmoz sic fecerat et pater Dauid. Vbi dixit quod supra memorauimus. Veruntamen uniuersa uanitas, omnis homo uiuens, et cætera. Hoc demonstrare intendens, quod neq; in homine neq; in thesauro hominis sperandum sit, protinus ait: Et nunc quæ est expectatio mea? Quod idē est, ac si dicat. In quo ergo sperabo? Nonne in dño? Itemq; cum dixisset: Nolite confidere in principibus in filijs hominū, in quibus non est salus: causam quoq; subiunxisset cur in il lis nō sit sperandū, dicens: Exhibet spūs eius, uidelicet hoīs, et reuertetur hō in terrā suā, in il la die peribunt omnes cogitationes eoz, protinus exclamauit: Beatus cuius deus Iacob, ad iutor eius, spes eius in dño deo ipsius. Et cætera usq; ad finē Psalmi. Quibus in uerbis spē ex citare nititur excitatione rationabili, ut bonū quod permanet præferendū esse sentias omni quod transit. ¶ Iuxta hunc sensum cōcionator iste, concionis multitudinē ab immoderato amore reze transeuntū reuocare, & ad æternorum spem bonoz excitare cupiens, & hoc multiplici ratione peragens, talē in ultimo facit conclusionē. Finē loquendi omnes pariter audiamus. Deū time, & mandata eius obserua. Hoc est em̄ omnis homo. Et cuncta quæ fi unt, adducet deus in iudiciū, pro omni errato, siue bonū siue malū sit. ¶ Quō sapit tibi in pa lato cordis quod dixit, hoc est em̄ omnis homo? Verbū Est, qualē sensum efficit intellectu ui tuo: Talem nimirū efficere debet, qui pertineat ad eandē rationē, qua dixit æternus & incō mutabilis deus. Ego sum qui sum. Hæc dices filijs Israhel. Qui est, misit me ad uos. Egerat em̄ ab initio libri de correptione uanitatis, & cuncta corripiens siue discutiens cōprobaue rat: quia omne uanū, omne quod transit, utiq; sic est, quasi non sit, nec ipsum hominē excipi ens quicunq; in uanitate ambulauit. Ait em̄: Dixi in corde meo de filijs hominū, ut proba ret eos deus, & ostenderet similes esse bestijs, iccirco unus interitus est hominis & iumen toz & æqua utriusq; conditio. Et cætera, quoz supra meminimus, cū illo Psalmi uersicu lo. Veruntamen uniuersa uanitas, omnis homo uiuens. ¶ Ut ergo sciat omnis contio, per quid fieri debeat, ut humana creatura liberetur à seruitute corruptionis: Homo iam nō sit uanitas, habens esse, habens participationē in idip̄m, cū æterno illo, qui dicit, ego sum qui sum. Hoc est (ait) omnis homo, deū timere, & mandata eius obseruare. Ablatiuo casu dictū grāmatici, intelligunt hoc, ac si diceret. Deū timendo & mandata eius obseruando, accipit esse homo, & gratia est, adhærendo deo, qui natura est. Nā qui adhæret deo, unus spiritus est. Alias autē hō siue sit rex Israhel in Hierusalē, siue rex in Babylone præpotens, quantif cunq; affluat delicijs, & fruatur bonis, ædificans sibi domos, & plantans uineas, faciēs hor tos & pomeria, et extruens aquarū piscinas, possidens seruos et ancillas, armenta quoq; et magnos ouīū greges, coaceruās sibi argētū et aurū, faciēs sibi cātiores et cātatrices, scyphos et urceos ad uina fundenda, quid prodest? Et hæc omnia uana sunt, et ipse uanitas est.

¶ Quod hæc duo, fides quæ in parabolis instruitur, et spes quæ in Ecclesiaste ro boratur, operetur per tertium, scilicet per charitatem, quæ in canticis loquitur.

Caput XIII.

Maec duo, scilicet fides, quā designauimus in parabolis prædicari, et spes, quæ in Ecclesiaste roboratur, per multa argumenta contemnendæ uanitatis, operan tur per tertium, scilicet per charitatem, quæ aperta facie loquitur, sic incipiens.

H 3 Oscule

Psalm. 38.

Ecclesiastes. 2.

In nulla crea tura sperandū.

Psalm. 38.

Psalm. 145.

Deū time, & mādata eius obserua. Ecc. 12.

Hoc est omnis homo.

Exo. 3.

Ecc. 3.

Quō liberat hō a seruitute corruptionis Psalm. 121.

Ecc. 12. 1. Cor. 6.

Ecc. 2.

Charitas i cā ticis prædicat

Can. j. Osculetur me osculo oris sui. De cunctis uocibus libri huius, non opus est nunc astruere, quod sint uoces charitatis significantes affectum quatuor personarum Christi desiderabilis, & Ecclesiae desiderantis, amicorum & adolenscentularum, intendentium audire uocem sponsi dilecti, & uocem sponsae dilectae, & pro hoc auditu gaudio gaudere. ¶ Piget nos se- gnes, & fatemur, quia piget nos diutius hic immorari. Praesertim quia proprium edidimus olim opusculum, de istis Canticorum canticis, distinctum septem libellis, ad honorem dominae nostrae sanctae Mariae perpetuae uirginis, quae uera sponsa principaliter amici est aeterni, scilicet dei patris, sponsa nihilominus & mater filii eiusdem dei patris, templum pro- prium charitatis, id est, spiritus sancti, de cuius operatione illum concepit, qui uidelicet spi- ritus sanctus charitas est patris & filii. Opus illud accipiat quicumque audierit auditor bene- uolus, non sicut contrarium praeceptis doctoribus, qui in eisdem Canticis latius amorem expo- suerunt sanctae Ecclesiae, sed sicut aliquid supererogatum ultra lectionem ipsorum adu- mando & congregando uoces tam magni tamque diffusi corporis Ecclesiae in unam animam singularis & unice dilectae Christi Mariae. Quia nihil huic disconuenit omnium eorum, quae cumq; dici uel cantari possunt de magno & sancto amore dilectae & diligentis Chri- sti Ecclesiae. De ista duntaxat scriptura hoc dicimus, quae tota est cantabilis; nam in cae- teris scripturis multa sonant lamentabilia poenitentiae Ecclesiae, in plerisque peccauit, pro quo rum parte cum fructibus poenitentiae lamentatur & gemit. Et haec infra dignitate sunt huius beatae uirginis, cuius uita integerrima non habuit, cur generet, nisi uulnus charitatis, pro- pter dilationem plenae atque perfectae beatitudinis in tempore huius peregrinationis.

¶ Quomodo in tribus istis, fide, spe, & charitate, uulter speculari possumus, quo modo magis ac magis ad cognitionem sanctae trinitatis erudiamur.

Caput .XIII.

Epilog^o i tres libros Salomonis

Emores esse debemus propositi siue intentionis, qua sermonem cepimus habere de fide, spe, & charitate, secundum libros istos tres Salomonis, scilicet ut in isto quasi speculo, horum trium fidei, spei, & charitatis, quandam speculemur similitudinem sanctae trinitatis: quia per haec tria reformauit hominem ad simili-

Gene. j.

tudinem suam, iuxta propositum quod proposuerat dicendo: Faciamus hominem ad ima- ginem & similitudinem nostram. In ista ergo diuinae similitudinis claritate, in tribus istis fi- de, spe, & charitate, est quod utiliter speculemur, quo aliquantisper magis ac magis ad cog- nitionem eiusdem sanctae trinitatis erudiamur, quam nunc in sua maiestate uidere nequi- mus. Ecce intelligimus & scimus, quia fides per spem & per charitatem, spes quoque per fi- dem & per charitatem operatur ea, quae in istis tribus libris, Prouerbiorum, Ecclesiastes, & Canticorum continentur. ¶ Fides namque per spem & per charitatem hoc operatur in homine,

Quid opat si des in homie. Prover. 9.

Iohan. jo. Quid operatur spes

ut accedat ad illam, quam sapientia edificauit sibi domum, ut ad conuiuium uictimarum quas illa immolauit, ad bibendum uinum quod illa miscuit, ad edendum panem mensae quae illa proposuit, taliter praeparata mente, ut similia retribuere uelit, scilicet animam ponere pro illo, qui prior in tantum dilexit nos, ut animam suam poneret pro nobis. ¶ Spes per fi- dem & per charitatem hoc operatur in homine, ut etiam si persecutor desit, qui & faculta- tes terrenas auferte & corpus solet occidere, ipse intelligens, quia uana id est, transitoria sunt omnia, relinquat ultroneus ea quae possidet, iuxta consilium dicentis, si uis perfectus esse,

Mar. j.

uade, uende uniuersa quae habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in caelo, & ueni, sequere me. Quantum est quod speculari possumus in isto speculo siue aenigmate de illa altissima trinitatis claritate, cuius faciem nunc non possumus uidere. Exiguum qui-

Iohan. j7 Quid nobis ad salutes ne- cessarium est. Rom. 8.

dem, sed hoc ipsum iam aliqua uita aeternae scintilla nobis est. Haec est enim uita aeterna (ait ipse filius dei) ut cognoscant te solum uerum deum, & quem misisti Iesum Christum. ¶ Quid ergo est illud quantulumcumque, quod uidere nunc possumus, per hoc speculum, in isto aeni- gmate? Nimirum opus illud quod necessarium nobis est ad aeternam salutem credere & scire, quia deus pater per charitatem suam, id est, per spiritum sanctum, proprio filio suo man- datum hoc dedit ut pateretur pro nobis, & ipse filius per eandem charitatem suam, id est, per eundem spiritum sanctum, mandatum hoc suscepit, obedire usque ad mortem, mortem autem crucis.

Phil. 2. Esa. 53

Quali cum spe? Illa nimis, quam per Esaiam nobis annunciauit spiritus sanctus, dicens: Si posu-

Si posu-